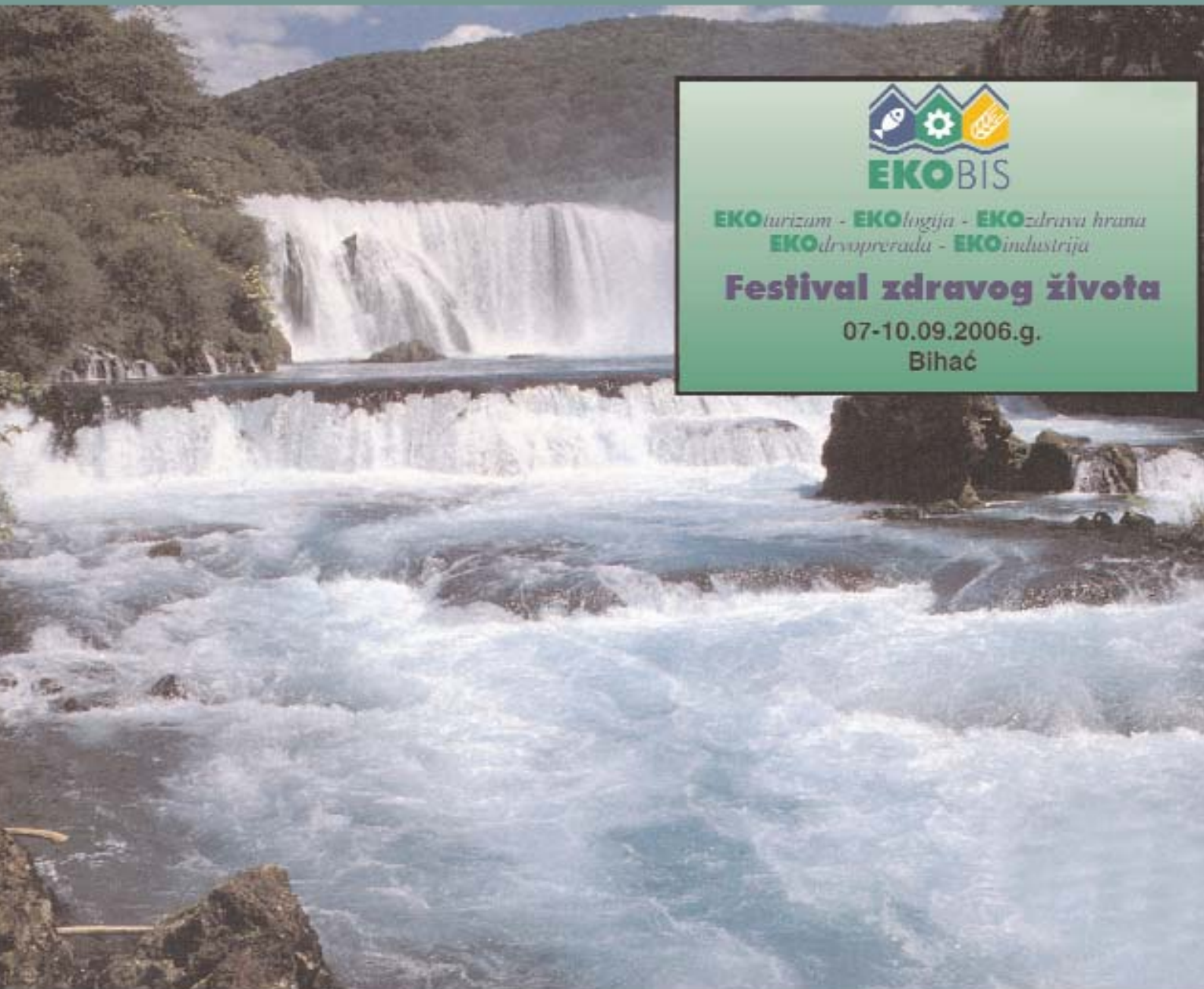

PRIVREDNA/GOSPODARSKA
KOMORA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

GLASNIK

Broj 45 * Godina VII * juni/lipanj 2006.

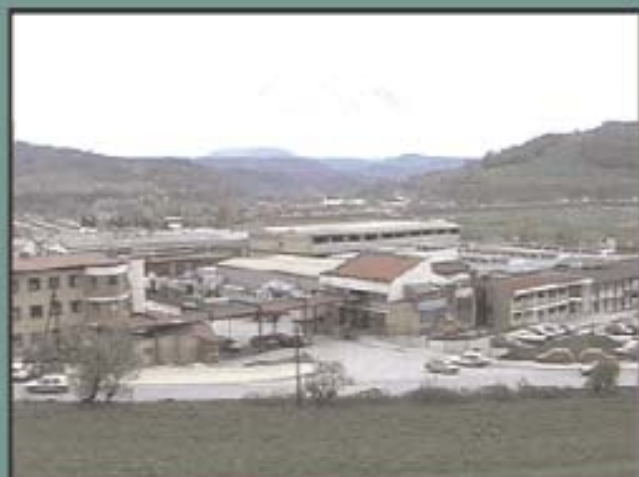

EKO BIS

EKOturizam - **EKO**logija - **EKO**zdrava hrana
EKOdrvo prerada - **EKO**industrija

Festival zdravog života

07-10.09.2006.g.
Bihać

OKRUGLI STO

**Slobodne
zone i
privredni razvoj**

Promocija kataloga

Na vanrednoj sjednici Udruženja MEI, održanoj 31. maja, promovisan je Katalog metalske i elektro industrije FBiH

Promociji su prisustvovali predstavnici kompanija koje su predstavljene u Katalogu, te Ministarstva vanjskih poslova BiH, Njemačke Privredne komore, Vanjskotrgovinske komore BiH, Privredne komore Srednjobosanskog kantona, Privredne komore Kantona Sarajevo i drugi.

Pozdravljajući prisutne, **Ramo Buđevac**, predsjednik Udruženja, se osvrnuo na tehničku uređenost Kataloga i rekao:

"Ovo je prvi sveobuhvatniji katalog na nivou Federacije BiH, koji predstavlja sektor metalne i elektroindustrije.

Kompanije su predstavljene na način i u mjeri kako su iskazale svoje potrebe.

Pored predstavljanja 65 kompanija, istaknuti su i bitni događaji i aktivnosti vezane sa ovim industrijskim sektorom, kao što su: Auto klaster, sajam ZEPS Intermetal, Udruženje za okolišno upravljanje, kao i adresar svih registrovanih kompanija iz ove oblasti u FBiH.

Katalog je izvannredna osnova i putokaz za dogradnju

u smislu objedinjavanja podataka i informacija iz ovog sektora industrije u oba entiteta, a što treba biti obaveza Vanjskotrgovinske komore BiH. U tom smislu, stojimo na raspolaganju za sve materijale koje posjedujemo.

Po objedinjavanju treba da uslijedi i prijevod kataloga na engleski jezik, kako bi bio spreman i za naše DKP, u čemu bi trebala da uslijedi pomoć Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH".

Avdo Rapa, predsjednik P/GKFBiH, istaknuo je:

"Udruženje metalske i elektro industrije, koje je jedno od najaktivnijih u Komori, prepoznalo je potrebu za ovom aktivnošću u okviru izrade Strategije razvoja MEI.

P/GKFBiH pripremila je ovaj katalog u suradnji s predstavnicima privrednih subjekata iz ove oblasti. Njegov cilj jeste predstavljanje ovog industrijskog segmenta na najbolji mogući način, koji će koristiti poslovnim partnerima, bankama, ambasadama, privrednim atašeima, konzulatima, međunarodnim finansijskim i trgovinskim udruženjima,

privrednim komorama, agencijama i drugim relevantnim institucijama.

Metalska i elektroindustrija obuhvata domaće kompanije koje se bave proizvodnjom metala i metalnih proizvoda, mašina i uređaja, električne i optičke opreme i saobraćajnih sredstava.

Ovaj katalog, također, ima za cilj da na jednostavan i vizuelan način prezentira članice Udruženja metalske i elektro industrije, njihove mogućnosti, razvojne planove, kao i osnovne podatke o njima. Namijenjen je prevashodno našim kupcima, ali i raznim institucijama i našim predstavništvima.

Ovo će omogućiti da se i domaće kompanije, nastale tranzicijskim procesom, međusobno bolje upoznaju i uspostave kvalitetniju poslovnu suradnju."

S obzirom na to da je rad na izdavanju Kataloga bio praćen određenim ograničenjima finansijske i tehničke prirode, te da je ovo prvo izdanje, izvinuo se korisnicima na eventualnim propustima.

Zahvalio se svim učesnicima, a prije svega, kompanijama - privrednim društvima, na saradnji u pripremi i štampanju ovog kataloga, kao i štamparskoj kući Arkapress Sarajevo.

Prisutni su pozvani da istaknu bitne probleme, čijim bi rješavanjima mogla doprinijeti Komora. Pored istaknutih pokazatelja, koji se odnose na izvoz, navedeni su i drugi,

kao i postojanje potencijala za dalji razvoj ovog sektora, koji ukazuju na moguć ubrzaniji rast u narednom periodu.

Navedene su i poteškoće u poslovanju sa kojima se susreću kompanije iz ovog sektora, a vezane su za visoke cijene energenata, visoke carinske stope na repromaterijale iz uvoza, neriješena pitanja vlasničkog statusa i slično.

Mnoge očekuju obaveze poštivanja zakona iz oblasti zaštite okoline u skladu sa podzakonskim aktima, u cilju dobijanja okolinskih dozvola sa rokom izvršenja do kraja 2007. godine.

Zbog navedenog, pored aktivnosti menadžmenta, neophodna je maksimalna uloga vlasti u ubrzanijoj gradnji poslovnog ambijenta, što je poruka i sa ovog sastanka.

Kasim Kotorić, direktor Pobjede Tešanj, pokrenuo je inicijativu o usaglašavanju Zakona o porezu na dobit i Zakona o doprinosima, koju je Udruženje u cijelosti prihvatilo, sa obavezom da se uputi, preko resornih ministarstava Vlade FBiH, u parlamentarnu proceduru.

N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

OHR

Privredne komore su preduslov uspješnog poslovanja

Mala i srednja preduzeća su bili glavni pokretači ekonomskog oporavka u ostalim evropskim zemljama, i tu istu ulogu bi mogli odigrati i u BiH, saopćeno je iz Ureda visokog predstavnika u BiH (OHR)

“U poslijeratnoj Njemačkoj, kao i u mnogim drugim evropskim zemljama, ekonomski oporavak je osiguran zahvaljujući malim i srednjim preduzećima,” rekao je visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling (Christian Schwarz-Schilling) na sastanku sa predsjednicima privrednih komora u BiH.

“Kao bivši direktor jednog srednjeg preduzeća upoznat sam sa izazovima s kojima se suočava takvo preduzeće, a, također, mi je poznato da je preduzećima potrebno efikasno predstavljanje kako bi se uspješno nosili sa ovim izazovima”, rekao je visoki predstavnik.

“U Njemačkoj, privredne komore igraju značajnu i konstruktivnu ulogu na taj način što lobiraju u ime preduzeća privlačenjem pažnje zakonodavaca, zaobilaznjem birokratskih prepreka, i ohrabrivanjem preduzeća da dijele među sobom svoja iskustva i ekspertizu. Smatram da komore u BiH mogu djelovati na isti način.”

Sastanku kojim je predsjedavao prvi zamjenik visokog predstavnika Leri Batler (Larry Butler) prisustvovali su predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Mahir Hadžiahmetović, predsjednik Privredne komore Federacije BiH Avdo Rapa, predsjednik PK Republike Srpske Mladen Mičić, kao i ostali predstavnici komora.

Do ukidanja sistema obaveznog članstva na entitetskom nivou i obaveznog plaćanja naknade za članstvo, koje je obavljeno u okviru Buldožer reforme 2004. godine, sva preduzeća registrovana u BiH su automatski morala plaćati za održavanje i funkcionisanje komora.

Od 2004. godine do danas, entitetske komore su bile u takvoj situaciji da su morale ubijediti preduzeća da se članstvo isplati.

PKRS je uspjela zadržati svoje članstvo i prihode, tako što je uvela sistem kvalitetnog upravljanja i preduzećima ponudila spektar usluga.

Razgovarano je i o tome kako se iskustvo PKRS može primijeniti i na ostale komore u BiH, kako bi poboljšale svoje kapacitete i konkurentnost.

Povod za odluku o u članjenju u komoru trebalo bi da bude sposobnost komore da zagovara interese svojih članova, iako obavezno članstvo mora biti poštovano kada je propisano zakonom.

Svi učesnici su se složili da bi privredne komore u BiH mogle snažnije podržati ekspanziju sektora malih i srednjih preduzeća u okviru kojeg se počinju otvarati nova radna mjesta.

Ovaj sektor bi se, ipak, mogao razvijati puno brže ako bi se poslovna zajednica angažirala na efikasnijem lobiranju kod vlasti da usvoje i provedu dodatne reforme kako bi unaprijedili poslovno okruženje. (ONASA)

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno
Godina VII
Broj 45
Juni/lipanj
2006.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda, glavni urednik,
Mira Idrizović,
odgovorni urednik,

članovi:

Šemsa Alimanović, Dubravka
Bandić, Ljubo Dadić, Fahrudin
Đikić, Juso Škaljić i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska komora
FBiH

- za Glasnik -

71000 Sarajevo

Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić

Telefon: 033/267-690

E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/663-370 (centrala)

033/217-782

Faks: 033/217-783

www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.d. Sarajevo

Štampa:

"Birograf"

Sarajevo,

Kasima efendije Dobrače 14

Besplatan primjerak

Upućeno pismo nadležnim organima

Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima održalo je sastanak, 02. juna/lipnja, na kojem je raspravljano o Naredbi o načinu i uvjetima obavljanja redovne kontrole svake serije uvezenog lijeka i ljekovite supstance. Raspravljalo se i o Zakonu o lijekovima i medicinskim sredstvima na nivou BiH. S obzirom na to da ni o jednom od navedenih pitanja Udruženje/Udruga nije dala svoje mišljenje, zaključeno je da se Ministarstvu zdravstva FBiH, Vladi FBiH, Vijeću ministara BiH, Ministarstvu civilnih poslova BiH, Direkciji za evropske integracije i Uredu visokog predstavnika u BiH dostavi pismo:

Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima u FBiH u dva navrata je raspravljala o načinu i uvjetima obavljanja redovne kontrole svake serije uvezenog lijeka i ljekovite supstance, u aprili/travnju i junu/lipnju ove godinu, u obliku:

* Uputstva/Naputka o načinu i uvjetima obavljanja redovne kontrole svake serije uvezenog lijeka i ljekovite supstance i

* Naredbe o načinu i uvjetima obavljanja redovne kontrole svake serije uvezenog lijeka i ljekovite supstance.

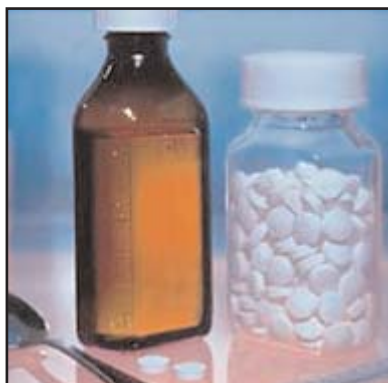
S obzirom na postojanje zaliha lijekova, članovi Udruženja/Udruge smatraju da je Uputstvom/Naputkom potrebno utvrditi razuman prelazni rok u kojem bi se na tržište plasirale postojeće zalihe lijekova.

Rasprava o Uputstvu/Naputku, te zauzimanje jedinstvenih stavova je obavljena u cilju priprema za sastanak u Ministarstvu o ovoj temi koji je od ministra najavljen da će se organizovati u prvoj polovini aprila/travnja, dopisom broj: 01-37-1226-1/06, od 15. 03. 2006. godine.

Ovom prilikom upućujemo oštar protest Ministarstvu, s obzirom na to da je veleprometnike lijekovima i farmaceutskim proizvodima u FBiH dovela u zabludu, s obzirom na očekivanja sastanka na temu kontrole svake serije uvezenog lijeka. Na ovaj način nije data prilika veleprometnicima lijekova, subjektima direktno zainteresovanim za navedena pitanja, da u partnerskom dija-

logu sa organima izvršne vlasti, na transparentan način, istaknu svoje stavove i mišljenja o kontroli svake serije uvezenog lijeka.

Na sjednici održanoj u junu/lipnju raspravljalo se o Naredbi o načinu i uvjetima obavljanja redovne kontrole svake serije uvezenog lijeka i ljekovite supstance, te konstatovano da

donošenjem navedenog akta dovode se u neravnotežan položaj veleprometnici lijekovima u FBiH u odnosu na veleprometnike u Republici Srpskoj u kojoj ne postoji ograničenje uvoza ovakvog tipa. Postavlja se pitanje da li je u vremenu pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji preporučljivo tržište BiH dijeliti i dozvoliti različite uslove poslovanja na jedinstvenom prostoru BiH. Znamo da je jedan od osnovnih principa EU stvaranje jedinstvenog tržišta što podrazumijeva iste uslove poslovanja za sve poslovne subjekte koji učestvuju na tom tržištu. Ovo znači da u BiH prvo treba stvoriti uslove za funkcio-

nisanje jedinstvenog unutrašnjeg tržišta kako bi se moglo pregovarati o uključivanju na tržište EU.

Naglašavamo da je stav Udruženja/Udruge da se kontrola uvezenih lijekova i ljekovitih supstanci mora regulisati, ali jedinstveno za cijelo tržište u BiH. S obzirom na to da je u proceduri donošenje Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima na nivou BiH, ovo je trenutak da se to i učini.

Kada je u pitanju donošenje Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima na nivou BiH, Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima iskazuje svoje nezadovoljstvo i upućuje protest na ovakav način utvrđivanja Nacrta i Prijedloga ovog zakona. Postavlja se suštinsko pitanje da li je moguće donošenje ovakvog zakona, a da u raspravi u određenim fazama njegovog donošenja ne učestvuju oni čija je to osnovna djelatnost, oni koji njegove odredbe treba da implementiraju. Smatramo da je bilo nužno, i u skladu sa pozitivnim propisima BiH, organizovati raspravu na kojoj bi se čuo i glas struke, te na transparentan način utvrdile odredbe navedenog Zakona.

Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima već više od dvije godine je pismeno Ministarstvu zdravstva FBiH predlagala nužnost donošenja Zakona o lijekovima na nivou BiH. Smatramo da smo u skladu sa pozitivnim propisima pozvani da učestvujemo u raspravi o ovom zakonu i insistiramo da se Udruženju/Udrugi pod hitno dostavi tekst Zakona o lijekovima i ljekovitim supstancama kako bi dali svoje mišljenje i eventualne sugestije prije njegovog upućivanja u parlamentarnu proceduru.

Smatramo da je ovo jedini put koji će omogućiti transparentno donošenje Zakona. Na ovaj način BiH bi pokazala svoju spremnost da, već u ovoj fazi pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju EU, poštuje osnovni standard EU "transparentnost i partnerski dijalog između zainteresovanih strana".

Očekujemo da ćete postupiti po stavovima i prijedlozima Udruženja/Udruge i o svemu nas pismeno izvijestiti.

M. IDRIZOVIĆ

Ne podržava tražene izmjene u Pravilniku o licenci

Na sastanku Odbora Grupacije javnog prijevoza putnika P/GKFBiH, koji je održan 25. maja, u Donjem Vakufu, a na kojem su bili prisutni i predstavnici Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, razmatrano je više tema od kojih izdvajamo:

1. Izmjena Pravilnika o licencama

U prethodnom periodu, određene grupacije i udruženja prijevoznika (Opšte udruženje samostalnih prijevoznika u drumskom saobraćaju i Udruženje taksi prijevoznika u FBiH) pokrenula su inicijativu za izmjenu Pravilnika o licencama u dijelu koji se odnosi na starosna ograničenja vozila kojima se vrši javni prijevoz u FBiH.

Analizirajući uslove rada i kvalitet voznih jedinica kojima se obavlja prijevoz putnika, pa i tereta, Odbor konstatira da je starosna struktura nepovoljna. Po vrsti prijevoznih sredstava ona izgleda ovako:

jedinstvena kontrola rada stanica tehničkog pregleda, te odabere Institucija koja će vršiti stručni nadzor njihovog zakonitog rada. Iz tih razloga traženo je od ministra prometa i komunikacija FBiH da se hitno odredi institucija za stručni nadzor rada stanica tehničkog pregleda, te da se, tek nakon zaživljavanja stručne i stroge kontrole obavljanja tehničkih pregleda, ponovo razmotri opravdanost i mogućnost izmjene Pravilnika o licencama.

2. Cijene usluga prijevoza putnika

Odbor je analizirao utjecaj cijena goriva na cijene prijevoznih usluga.

branši, proizvela pozitivne efekte u poslovanju. Ova analiza i njeni rezultati utjecala je na odluku da se ne povećavaju cijene prijevoznih usluga.

3. Zakon o javnim nabavkama

Veliki broj prijevoznika izrazio je svoje nezadovoljstvo sa primjenom odredaba Zakona o javnim nabavkama i načinom izbora najpovoljnijeg ponuđača u sferi prijevoza. Naime, često komisije za odabir najpovoljnijeg ponuđača ne uzimaju u obzir obim poslova i potreban broj vozila i voznog osoblja, tako da se dešava da prijevoz dodijeli prijevozniku koji bi trebao zadovoljiti tenderom iskazane prijevozne potrebe.

Imajući u vidu da je ovo period kada se raspisuje tenderi za prijevoz učenika za narednu školsku godinu, Odbor traži hitan prijem predstavnika Grupacije u Ministarstvu finansija FBiH i pismeno očitovanje spomenutog ministarstva u vezi sa tumačenjem i primjenom odredbi Zakona, te rješavanje uočenih nelogičnosti.

4. Jedinstveni kriteriji za rad autobusnih stanica

Odbor Grupacije je pokrenuo inicijativu za izradu jedinstvenih kriterija u vezi sa radom autobusnih stanica, kao i izradu cjenovnika staničnih usluga kao jednog od obaveznih koje će morati uraditi ovo udruženje u skladu sa propisima koji su u proceduri usvajanja

F. ĐIKIĆ

Vrsta licence	Vrsta vozila	Broj vozila	Prosječna starost - godina -	Preko 10 godina	Preko 15 godina	Preko 20 godina	Preko 30 godina
A i B	Autobus	3.182	18	2.713	2.209	1.509	69
C	Kamion	17.475	15	11.484	7.445	3.276	332
D	Taksi	4.724	15	3.587	2.699	1.396	7

Odbor je zauzeo jedinstven stav da, zbog neadekvatnog, nezakonitog, te loše kontroliranog rada stanica tehničkog pregleda, kao i nevaljelog rada inspeksijskih i policijskih organa, Pravilnik o licencama još ne treba mijenjati, jer bi se time omogućilo stvaranje još nepovoljnije starosne strukture vozila, čime bi se kvalitet usluga i bezbjednost u saobraćaju doveli na nivo koji bi ugrožavao sigurnost učesnika u saobraćaju.

Odbor smatra da se eventualno ukidanje starosne granice vozila može realizirati tek nakon što se obezbijedi

Nakon detaljne analize uslova privređivanja, kao i činjenice da je težak materijalni položaj najvećeg broja korisnika prijevoznih usluga - građana, Odbor je zaključio da, i pored povećanja cijena goriva, cijene usluga prijevoza ne treba povećavati do daljnjeg, a da se, u međuvremenu, maksimalno iskoriste unutrašnje rezerve i smanje ostali troškovi poslovanja.

Odbor je analizirao i utjecaj PDV-a na poslovanje privrednih subjekata u oblasti prijevoza putnika, te konstatirao da je primjena PDV-a, u ovoj

Udruženje metalne i elektroindustrije

Inicijativa za formiranje Razvojne banke FBiH

Na vanrednoj sjednici Udruženja metalne i elektroindustrije, održane 31. maja, privrednici - članovi ovog Udruženja, ponovo pokreću inicijativu za formiranje Razvojne banke BiH

Udruženje metalne i elektroindustrije pri P/GKFBI, je Strategijom razvoja MEI u FBiH, kao jedan od instrumenata realizacije zadatih ciljeva, definisalo i formiranje Razvojne banke FBiH. Razvojna banka je, po svom karakteru, banka promotivnog tipa. Investicijska banka FBiH, koja treba da se transformiše u Razvojnu banku FBiH, ima drugačije ciljeve: posluje u skladu sa principima komercijalnog bankarstva, ali sa težištem na

finansiranju razvojnih projekata iz oblasti proizvodnje, poljoprivredne proizvodnje i infrastrukture. Profitabilnost se podrazumijeva, odnosno poslovanje sa gubitkom je neprihvatljivo, ali maksimizacija profita nije zadatak. Određene djelatnosti koje su, kao izrazito komercijalne, atraktivne za komercijalno bankarstvo, ne finansiraju se u promotivnom bankarstvu (igre na sreću, ugostiteljstvo, promet nekretninama, trgovina).

Komercijalne banke imaju određen interes za finansiranje ovih projekata, ali je njihov primarni zadatak ostvarenje profita kroz finansiranje bilo koje djelatnosti koja to obezbjeđuje. Prepoznajući interes privrede uopšte, te time i članica Udruženja metalne i elektroindustrije formiranog u P/GKFBIH, ponavljamo inicijativu za ubranu transformaciju Investicijske banke FBiH u Razvojnu banku FBiH. To podrazumijeva: donošenje zakona o Razvojnoj banci, njeno kapitalno i kadrovsko jačanje i osposobljavanje da podrži potrebe privrednih subjekata u njihovom razvoju.

N. ŠEHIĆ-MUŠIĆ

Okrugli sto

Slobodne zone i privredni razvoj

Privredna/Gospodarska komora FBiH je, u saradnji sa Privrednom komorom Kantona Sarajevo, krajem juna, organizirala okrugli sto o problematici poslovanja firmi u slobodnim zonama, te propisima kojima je regulisana ova oblast

Razgovaralo se o primjeni Zakona o carinskoj politici i Zakona o PDV-u u slobodnim zonama.

Kako je istakla Mersida Sućeska, uvodničar okruglog stola, potrebno je uskladiti propise koji uređuju pojedine oblasti poslovanja u slobodnim zonama.

Prema njenim riječima, Zakon o slobodnim zonama u BiH treba uskladiti sa Zakonom o carinskoj politici, jer slobodnim zonama i njihovim korisnicima treba obezbijediti uslove za razvoj, odnosno povećanje proizvodnje i izvoza.

Pojasnila je kako Zakon iz 2003. godine predviđa da vrijednost robe koja se izvozi iz slobodne zone, izvan carinskog područja BiH, treba premašiti najmanje 50 odsto ukupne vrijednosti proizvedene robe, koja

napušta slobodnu zonu u periodu od 12 mjeseci.

Istaknuta je potreba za radom ovih zona u punom kapacitetu, kako bi postale jedna od osnova razvoja BiH.

U BiH su trenutno aktivne četiri slobodne zone: Vogošća, Visoko, Mostar i Puračić, a slobodna zona Banja Luka treba uskoro početi sa radom. Bilo je riječi i o tome da Slobodnoj zoni Visoko treba dodijeliti šifru organizacione jedinice, jer poslove i dalje obavlja pod šifrom "CI Visoko", znači, kao carinska ispostava što korisnicima dodatno komplikuje poslovanje.

- Slobodna zona Visoko dobro posluje, ima oko 2.000 uposlenika i ostvaruje veliki izvoz - riječi su Mirsada Sirće, predsjednika Upravnog odbora

Slobodne zone Visoko.

Mišljenja je da će rješavanje problematike slobodnih zona i daljnje usaglašavanje normativnih akata iz ove oblasti doprinijeti boljem razvoju ovih zona.

Ukazano je i na potrebu animiranja banaka da odobre projekte povoljnih kreditnih linija za korisnike slobodnih zona koje se bave proizvodnjom u zoni, uz povećanje proizvodnje i izvoza van BiH, kao i pojednostavljenje carinskih procedura u njima.

Prema riječima Avde Rape, predsjednika P/GKFBIH, slobodne zone su od značaja za privredni razvoj BiH, te je nužno identifikovati probleme u njihovom funkcionisanju u vladama dostaviti prijedloge za njihovo rješavanje da će zaključci sa ovog skupa biti prosljeđeni nadležnim organima.

Učesnici su se složili da bi trebalo osnovati i udruženje slobodnih zona BiH, što bi umnogome doprinijelo bržem i lakšem rješavanju teškoća koje prate njihov rad.

S. VARUPA

Neophodna harmonizacija poreza i doprinosa na plaće

Udruženje metalske i elektro industrije FBiH uputilo je Vladi FBiH, premijeru dr Ahmetu Hadžipašiću, Federalnom ministarstvu finansija, Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije i predsjedniku Sindikata metalaca FBiH Inicijativu za usaglašavanje zakona o porezu i doprinosu na plaće i porezu na dobit, koje prenosimo u cijelosti:

Na 14. sjednici Udruženja metalske i elektro industrije FBiH, održane 31. 05. 2006. godine, u P/GKFBiH, članovi Udruženja su jednoglasno podržali Inicijativu za usaglašavanje Zakona o izjednačavanju poreza i doprinosa na plaće po svim osnovama u oba entiteta, kao i poreza na dobit, a koju su pokrenuli menadžeri vodećih kompanija.

OBRAZLOŽENJE

Razlozi za navedeno sadržani su u činjenici da je primjena postojećih propisa nepovoljna po privrednike sa područja Federacije BiH, što destimulativno djeluje na investitore. Veći broj privrednika razmišlja i biće prisiljen da svoje pogone i aktivnosti preseli na teritoriju Republike Srpske, posebno iz sektora malog biznisa i trgovine.

1. Iznosimo uporedne pokazatelje, shodno važećem Zakonu o doprinosima ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98, i "Službeni glasnik RS", broj 51/01):

ZAPOSLENIK	ENTITET		
	FBiH	RS	
Vrsta poreza			
Penzijsko	17%	24%	na teret poslodavca
	13%	15%	"
Za nezaposlenost	2%	1%	"
Zaštita djece	-	2%	"
Porez na plaću	5%	10%	"
Penzijsko osiguranje	7%	-	na teret radnika
Zdravstveno	4%	-	"
Nezaposlenost	0,5%	-	"

Osnovna razlika je u polaznoj osnovi:

Federacija BiH obračunava na bruto zaradu, a RS na neto zaradu.

Primjer: Za istu neto plaću od 565 KM, to izgleda:

	U FBiH	U RS
Porezi	435 KM	293,8 KM
Bruto	1000 KM	858,8 KM

Primjer pokazuje da je razlika u bruto doprinosu 141,2 KM ili 16,44%. Za privredni subjekt koji ima 100 zaposlenih, sa navedenom prosječnom plaćom za godinu dana, ukupan iznos je 169.440 KM, što je za poslodavca impozantan iznos. Navedeni podaci mogu se provjeriti primjenom navedenih zakona u entitetima.

2. Porez na dobit u preduzećima je:

- U Federaciji BiH iznosi 30% shodno Zakonu o porezu na dobit ("Službene novine FBiH", broj 32a/97) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit preduzeća ("Službene novine FBiH", broj 29/00);

- U Republici Srpskoj iznosi 10% (Službeni glasnik RS", broj 51/01).

Molimo Vas da, nakon što provjerite navode, uputite u proceduru

navedenu inicijativu i time doprinese poboljšanje uslova privređivanja, a što je i Vaša i naša zadaća.

N. Š. - M.

Novi projekti

BiH - regionalni centar za proizvodnju šećera

SCO - Studen & CO Holding iz Austrije i Agrana Grupa, u čijem sastavu se nalazi i tvornica ulja "Bimal" d.d. Brčko, u BiH će implementirati industrijski projekat izgradnje rafinerije za preradu sirovog šećera.

U sklopu projekta predviđena je izgradnja rafinerije šećera u Brčkom. U SCO i Agrane Grupe su istakli da su svoju odluku bazirali na opširnoj dvogodišnjoj makro i mikroekonomskoj analizi koja je potvrdila mišljenje da industrija šećera u BiH može funkcionisati na ekonomski opravdan način.

Prema riječima predsjednika Uprave Agrana Grupe, zemlje jugoistočne Evrope, posebno zapadnog Balkana, tradicionalno su im bile bitno tržište izvoza šećera. Zbog prestanka proizvodnje C - šećera kojoj je prethodila odluka Svjetske trgovinske organizacije i kao rezultat nove organizacije tržišta šećera u EU, izvoz šećera iz EU više nije moguć. I pored toga, Balkan je još uvijek jedno od glavnih tržišta Agrana i izgradnjom tvornice za preradu šećera osiguravaće se snabdijevanje ovog regiona.

Nova šećerana će proizvoditi preko 150.000 tona šećera i otvoriti nekoliko stotina radnih mjesta.

M. M.

EKOBIS i održivi razvoj

U funkciji održivosti razvoja, odnosno ekonomskog i okolinskog razvoja ne samo regije nego i šire

Kao jedna od zemalja zapadnog Balkana, BiH je prihvatila Evropsko partnerstvo kao strateški programski dokument koji definira prioritete koje treba ispuniti da bi se pripremila za članstvo u EU. Tako se od BiH očekuje da u roku od tri do četiri godine ima uređenu politiku iz sektora okoline.

Dakle, BiH, jedna od potencijalnih zemalja članica EU, treba da krene sa ispunjavanjem određenih preporuka iz oblasti okoline, koje je donijela EU, sadržanih u niz dokumenata.

U strateškom dokumentu o proširenju, Evropska komisija, u dijelu koji se odnosi na BiH, navodi da je BiH poduzela određene korake u pogledu zaštite okoline, ali da je problem u njihovoj implementaciji...

Strategija integriranja BiH u EU, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH, ističe, uz ostalo, potrebu za uspostavljanjem određenih kapaciteta na nivou države, za primjenom odgovarajućih evropskih standarda i kriterija iz oblasti okoline i za uvođenjem ekološki odgovornog tržišta, te državnih programa i ekoloških i ekonomskih poticaja.

Gdje je EKOBIS u svemu tome?

Po definiciji održivog razvoja, ne može se govoriti o održivoj grani, na primjer, održivom ekoturizmu (mada eko danas podrazumijeva okolinsku održivost).

Može se govoriti o ekoturizmu u državi ili regiji, koja se

razvija na principima održivog razvoja. To znači da nema ekoturizma, ekobiznisa, ako se cijela država ili njena regija ne razvijaju na principima održivog razvoja.

Zato uspostavljanje efektivnih i efikasnih oblika suradnje ili partnerstva, a veliki dobitnik u tome može biti okolina. Suradnja se najčešće organizira kroz asocijacije privrede, jedan od oblika asocijacija jeste i komora. Privredna komora USK-a, što zaslužuje svaku pohvalu, organizacijom EKOBIS-a nastoji unaprijediti suradnju subjekata turizma, biznisa i industrije, te promovirati one koji prioritetno vode računa o okolini.

Pregled izlagača i učesnika

	EKOBIS 2003.	EKOBIS 2004.	EKOBIS 2005.
Broj izlagača	168 (65 štandova)	250	260 (101 štand)
Broj zemalja učesnica	3	10	9
Broj posjetilaca	8.000	10.000	15.000

Podaci potvrđuju da BiH treba podržati projekte i inicijative, te usvojiti evropske i ekostandarde, koji će ne samo doprinijeti kvalitetnijem životu njenih građana već i otvoriti put ka plasmanu certificiranih domaćih proizvoda, odnosno njegovom održivom razvoju.

Za uspješan dalji napredak EKOBIS-a, koji je poticaj razvoju regije USK-a, u funkciji zaštite okoline, neophodno je sačiniti planove koji treba da sadrže:

- aktivnost za dobijanje prava korištenja oznake EKO;
- način praćenja podataka za utvrđivanje EKOEFIKASNOSTI, kao indikatora održivosti;
- kvalitetno, transparentno i trajno motrenje (monitoring) svih aktivnosti vezanih za sadržaje manifestacije;
- EKOBIS mora biti sastavni dio Regionalnog plana razvoja, što podrazumijeva da je potpuno definisan odnos između turističke i ostale privrede, da su izrađeni planovi

zaštite okoline i zaštite prirodne rijetkosti, koji treba da osiguraju trajnost prirodnih osobina područja i

- Zajedničkim aktivnostima sa nivoa države u podršci ovoj manifestaciji može se očekivati pravilno valoriziranje prirodnih i drugih potencijala ovog kantona, čime bi EKOBIS, u pravom smislu, predstavljao privrednookolinski faktor održivog razvoja BiH.
- N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

U Bihaću

Festival zdravog života

Četvrti međunarodni sajam ekoturizma, ekologije, ekozdrave hrane, ekodrvoprerade i ekoindustrije "EKOBIS 2006" biće održan od 07. do 10. septembra ove godine, u Bihaću, na lokaciji autokampa Orljani, kod restorana Sunce, rečeno je tokom prezentacije sajma upriličene u Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH.

Organizator sajma i ovaj put je Privredna komora Unsko-sanskog kantona uz podršku Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH, Vlade FBiH, USAID-a i P/GKFBiH.

Regionalni partneri ovogodišnjeg sajma su Osječko-moslavačka županija i Novi Sad.

Planirano je održavanje tematskih izložbi sa eksponatima pojedinih učesnika iz Hrvatske, Slovenije, Srbije, Crne Gore i naše zemlje, te izložbi idejnih ili izvedbenih programa i projekata iz oblasti turizma, poljoprivrednih, prehrambenih, šumarskih, tekstilnih i drugih proizvoda.

U okviru pratećih sadržaja održaće se okrugli stolovi, promocije i prezentacije firmi, proizvoda i projekata, ekološke akcije, ekološka radionica djece, sportska takmičenja, poslovni susreti, kulturno-umjetnički i sportsko-rekreativni sadržaji, izložbe. Organiziraće se zabave, nagradne igre,

izleti u prirodi, istraživanja prirodnih resursa. Za kvalitet prehrambenih proizvoda i stočne hrane dodijeliće se odgovarajuće nagrade, te priznanja i zahvalnice najuspješnijim izlagačima.

"EKOBIS" je mjesto za brojne i sadržajne poslovne kontakte, prilika da se na jednom mjestu razmijene iskustva, prezentiraju najnovija dostignuća u proizvodnji i tehnologijama, spoznaju naučni trendovi, te susretnu proizvođači i prerađivači sa trgovcima i potrošačima. Sajam će biti izložbeno-prodajnog karaktera.

S. V.

Najava

Edukacija iz oblasti zavarivanja

Institut GOŠA d.o.o. za obavljanje naučnoistraživačkih i razvojnih poslova, u saradnji sa Privrednom/Gospodarskom komorom FBiH i Društvom za zavarivanje BiH, održaće prezentaciju "Obuka i obrazovanje kadrova iz oblasti zavarivanja", prema programu Međunarodnog instituta za zavarivanje (IIW) i Evropske federacije za zavarivanje (EWF) sa naglaskom na usluge koje pružaju laboratorije u dijelu kontrole proizvoda i usluga u saradnji sa TÜV SÜD GRUPPE (TÜV Sava Bayern) koji se odnose na akreditacije i certifikacije preduzeća i proizvoda.

Prezentaciju su pripremili: mr Marina Kutin, dipl. inž. maš. IWE, direktor Instituta GOŠA, Zlatan Milutinović, dipl. inž. met. IWE, rukovodilac OC za razvoj tehnologije zavarivanja, Zorica Matić, dipl. politolog - novinar, PR Instituta GOŠA.

Institut GOŠA d.o.o. posjeduje certifikat ovlaštene institucije i odobrenje koje se odnosi na organizovanje standardnih kurseva za obrazovanje međunarodnih inženjera za zavarivanje (IWE) i međunarodnih tehnologa za zavarivanje (IWT).

Prezentacija će se održati u septembru 2006. godine u prostorijama Privredne/Gospodarske komore FBiH.

Za njeno organizovanje potrebno je da se izjasnite o vašoj zainteresiranosti.

Kontakt osoba je Meliha Velić, telefon: 267-690, e-mail: m.velic@kfbih.com

Četvrta radionica
"Made in BiH"

Praktična obuka studenata

Saradnja studenata produkt dizajna sarajevske Akademije likovnih umjetnosti sa proizvođačima namještaja u BiH nastavlja se trodnevnom radionicom u tvornici namještaja FIS Vitez od 19. do 21. juna.

Četvrta radionica ovog tipa održava se u okviru programa Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, ALU, te uz podršku USAID projekta "Podizanja konkurentnosti razvojem klastera (CCA)". Cilj programa je jačanje veza između mladih dizajnera i proizvođača namještaja, podizanje svijesti proizvođača o značaju primjene savremenog dizajna u proizvodnji namještaja, te unaprjeđenju nivoa praktične edukacije studenata.

Š. A.

“Priština 2006.”

Uspješan nastup bh. kompanija na sajmu

U okviru programa aktivnosti Vanjskotrgovinske komore BiH, Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH organizirala je predstavljanje bh. privrede na Međunarodnom sajmu “Priština 2006.”, koji je održan od 07. do 10. juna

Sajam u Prištini organizirala je Privredna komora Kosova i Ministarstvo za trgovinu i industriju Kosova. Održan je u industrijskoj zoni na prostoru od 3.000 m².

Premijer Kosova Agim Cheku otvorio je sajam, obišao izlagače među kojima i predstavnike bh. privrede i sa njima razgovarao. Sajam je posjetio Bujar Dugolli, ministar za trgovinu i industriju Kosova.

Među 60 kompanija iz regiona predstavilo se i deset bh. kompanija iz oblasti tekstilne, prehrambene, duhanske, elektroindustrije, inženjeringa i prerade naftnih derivata.

Bh. kompanije imale su uspješan nastup na ovom općem sajmu. Naše kompanije Energoinvest i Energoinvest sistemi upravljanja energijom Sarajevo, Rafinerija ulja Modriča, Elektrokontakt Sarajevo, Voćar Brčko, Krin Zenica, Koteks Tešanj i Fabrika duhana Sarajevo dogovorile su poslovnu saradnju, a većina od njih napravila je i konkretne ugovore.

Preduzeća iz BiH su prisutna na tržištu Kosova preko svojih predstavništava (Bosnalijek, Energoinvest, Fabrika duhana Sarajevo, Šipad Bina), ali su mogućnosti za saradnju veće iz svih oblasti privrede.

Avdo Rapa, predsjednik P/GKFBiH, predvodio je privrednu delegaciju iz naše zemlje i tokom sajma imao odvojene susrete sa predstavnicima Vlade Kosova i Privredne komore Kosova o unapređenju privredne saradnje dviju zemalja. Naglašeno je da privredne tokove otežava nepotpisivanje sporazuma o slobodnoj trgovini BiH i Kosova. Carinska stopa za bh. robu iznosi 26,5 posto, a zemlje iz okruženja imaju samo carinsko evidentiranje od jedan odsto, čime bh. roba na tom tržištu nije konkurentna u odnosu na druge, istaknuto je tokom tih susreta. Predloženo je da privredne komore naprave listu proizvoda koji bi išli u slobodnu razmjenu i da se predlože vladama BiH i Kosova na potpisivanje dok se ne ratificira sporazum o slobodnoj trgovini, čime bi se olakšao i pospješio protok robe.

Š. ALIMANOVIĆ

Na sajmu u Trstu

Turistički potencijali Hercegovine

Na 58. međunarodnom sajmu obrtništva, enogastronomije i turizma Trst 2006. godine, održanom od 03. do 11. juna, uz učešće 182 izlagača iz 15 zemalja sa više kontinenata, na 60 m² sajamskog prostora, predstavljeni su turistički potencijali Hercegovine

Gospodarska komora Hercegovačko-neretvanskog kantona, u saradnji sa Turističkom zajednicom i Obrtničkom komorom ovog kantona, Udruženjem vinara i vinogradara Hercegovina i firmama Fortunatours, Mostarski sajam, Hercegovina vino - Vinarija Čitluk, Podrumi Andrija, Hercegovinaproduct i nekoliko vinara i obrtnika, uz podršku Vlade HNK i Ministarstva privrede, poduzetništva i poljoprivrede HNK, imali su zapažen nastup i uspješno predstavljanje HNK i Hercegovine. Ovo je bio naš prvi organizirani nastup na međunarodnoj manifestaciji ove vrste.

Na 60 m² predstavljeni su turistički potencijali Hercegovine kroz propagandne materijale, panoje i video filmove, eksponati obrtnika, suveniri, bakrorezi, ruktvorine, drvorezbarstvo, narodna nošnja iz ovog kraja, kao i visokokvalitetna autohtona hercegovačka vina žilavka i blatina. Tokom sajma posjetiocima je bila omogućena degustacija vina jedanaest proizvođača iz

Hercegovine. Održan je i Dan Mostara u Trstu. U Privrednoj komori Trsta organizovan je susret privrednika HNK i Trsta.

Nakon obraćanja predsjednika Komore Trsta Antonia Paoletti, Ondine Barduzzi, člana Skupštine okruga Trst, i direktora Sajma Trst Fulvio Bronzi upriličena je prezentacija privrede HNK sa osvrtom na turizam, vinogradarstvo i obrt.

Održani su i bilateralni razgovori turističkih operatora, vinara i distributera vina, direktora Sajam Trst i Mostarskog sajma, kao i predstavnika Komore sa udruženjem industrijalaca, zainteresiranim firmama i Komorom Trsta. Za učesnike je priređena degustacija hercegovačkih vina i tipičnih proizvoda okruga Trsta.

Prisustvo na Međunarodnom sajmu Trst 2006. učesnici iz firmi su ocijenili pozitivno, jer su, osim predstavljanja i promocije, uspješno dogovorili i konkretnu saradnju sa talijanskim partnerima.

Bez obzira na niz teškoća i procedura oko izvoza i povrata eksponata i opreme i sa skromnim finansijskim sredstvima, od organizatora sajma, ostalih učesnika i brojnih posjetilaca dobili smo pohvale za najuređeniji štand i ukupno predstavljanje.

A. BOLOBAN

Šesti forum

VI forum Jadransko-jonskih gospodarskih komora održan je u Draču, u Albaniji, od 25. do 26. svibnja/maja. Analizirani su rezultati dosadašnjeg rada i projekti i perspektive za budućnost

1. Udruga i organizacija

a) Članovi

Udruga Forum Jadransko-jonskih komora okuplja 30 članova - gospodarskih komora iz sedam zemalja: Italije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Crne Gore, Albanije i Grčke. Stalni član je i Gospodarska/Priredna komora FBiH koja aktivno sudjeluje kako u radu tijela foruma tako i u radu okruglih stolova, a nositelj je okruglog stola za poljoprivredu.

b) Redizajniranje web stranica i loga

Web stranice su operativne na adresi www.forumaic.org ažurirane su redovito s podacima o aktivnostima i projektima okruglih stolova: turizma, ženskog poduzetništva, zaštite okoliša, poljoprivrede, ribarstva i transporta.

Umrežavanjem dokumenata projekata ovaj multidisciplinarni instrument će služiti i za produbljivanje zajedničkih tema. Unutar tih stranica postoje posebni linkovi na kojima se objavljuju materijali vezani za jadransko-jonski međunarodni sud.

c) Međunarodni jadransko-jonski arbitražni sud

Međunarodni jadransko-jonski arbitražni sud je zaokružena cjelina

koja je spremna postati referentna točka za sve gospodarske subjekte na ovom području. Doneseni su Pravilnici o organizaciji i o postupku, kompromisne klauzule i klauzula o rješavanju sporova, deontološki kodeks. Izrađen je propagandni materijal koji će se distribuirati po komorama kako bi se zainteresirani upoznali sa prednostima koje im nosi ovaj način rješavanja sporova.

Članovi suda su definirali temeljna pitanja liste arbitražnih sudaca, mirovnih sudaca, vještaka i arbitara, utvrdili tarife, izradili grafički prijedlog za izradu brošure za promidžbu suda i izradili operativni priručnik. Iz tih aktivnosti proizilazi da je sud već sada aktivna prilika za alternativno rješavanje sporova, jer nudi malim i srednjim poduzećima u Italiji i u državama Jadransko-jonske regije tehničku podršku za osnaživanje i kvalificiranje trgovinske razmjene, za stvaranje mreža između organizacija, institucija i gospodarskih subjekata sukladno odnosima prekogranične suradnje koja pokreće sve aktivnosti Forumu.

Dalje aktivnosti organizacije, promidžba i širenje tijela biće financirane sredstvima zakona 84/01, koja su već

odobrena Konvencijom koju su potpisale Unioncamere (Udruga gospodarskih komora) i Ministarstvo gospodarstva na čelu sa Gospodarskom komorom grada Ancone.

2. Započeti projekti

Od 2005. Forum Jadransko-jonskih komora uključen je u nekoliko projektnih inicijativa kao partner, te u djelatnostima za izradu intervencija, koje je trebalo izraditi uz podršku financijskih sredstava zajednice i država, u čijem radu želi i dalje sudjelovati kako bi se omogućilo lakše promicanje inicijativa Forumu na međunarodnoj razini.

a) Počev od 2005. realizirana je inicijativa "Zadruga: strategije teritorijalnog razvitka balkanske regije". Cilj ove inicijative bio je stvoriti stručan seminar uz posjete poduzećima kako bi se potakla razmjena know-how između stručnjaka iz sektora sa ciljem osnivanja zadruga, poticanja udruživanja između poduzeća, novih načina poslovanja. Namjera projekta je razviti poduzetničku kulturu i poduzetničku autoinicijativu u zemljama balkanske regije, pomoću korištenja zadružnog modela, te tako ponuditi

poljoprivrednim poduzećima malim i srednjim u regiji zajedničku tehničku podršku koja bi osnažila i kvalificirala lokalnu poljoprivrednu proizvodnju i ekonomsku razmjenu u vidu zadruga.

b) Nastavljen je projekat "Akcije podrške i razvitka mreže prekograničnog partnerstva aktivne u Jadranskom području", inicijativa sufinancirana iz ministarstva i regije Marche, preko koje zajednica gospodarskih komora namjerava osigurati poštivanje regionalnih interesa. Ovaj projekat namjerava ustrojiti Sekretarijat za Jadran kao instrument zajedništva i koordinacije politika za suradnju između dviju obala Jadrana osmišljen kako bi olakšao i potaknuo izradu projekta i istovremeno osigurao sredstva za rad. Opći je cilj ostvariti punu suradnju između teritorijalnih, regionalnih, međuregionalnih, međujadranskih partnera, te lokalnih subjekata koji su već ostvarili suradnju, omogućavajući tako jačanje regionalne akcije.

c) Praćenje ribarstva u Jadranu

Ovaj projekat, unutar jadranskog prekograničnog programa Interrega III A, namjerava realizirati trajno praćenje ribarstva preko stručnjaka iz tog sektora, aktivnih u istraživanjima i ekonomsko-statističkim ispitivanjima. Privodi se kraju aktivnost definiranja jednog od najvažnijih izvora podataka o tehničko-ekonomskim aspektima ribarskih luka, o postojećim bankama podataka s karakteristikama obala, morskog dna najvažnijih ribolovnih zona, te o karakteristikama i količini ulova.

d) Mreža turističkih luka Jadran

Ovaj projekat ima za cilj doprinijeti razvoju jedinstvenog turističkog kruga na Jadranu vezanog za nautički turizam, preko izrade karata luka, umrežavanje i homogenizacije usluga kako bi se zajednički upravljalo sustavom rezervacije i razvijali drugi oblici suradnje.

e) Praćenje morskog prometa u Jadransko-jonskoj zoni

Formirano je posebno tijelo koje ima cilj opskrbiti institucije i ekonomske operatere sa sistemskim instrumentima za očitavanje evolucije morskog prometa i politika koje se tiču tog pojasa. Ovo tijelo okuplja informacije o podacima o prometu najvažnijih luka, provodi godišnju analizu konkurentnog pozicioniranja tih luka u odnosu na tijek trgovačkog prometa, usmjerava se na nacionalnu i europsku politiku o infrastrukturama i o transportu s direktnim utjecajem na ovo područje.

f) Lokalna područja razvitka hrvatske obale

Projekat kojim se trenutno upravlja, u suradnji s regijom Marche, pokreće vizija Jadrana, kao zajedničkog resursa, počinje iz lociranja problema na vanjskom pojasu od Zadra do Dubrovnika, s polunastanjenim otocima, zajedno s ostalim otočnim grupama iz srednjeg pojasa, onima uz obalu, ali s kroničnim problemima povezanosti s kopnom. Projekat namjerava promicati održivi razvoj lokalnih zajednica preko uske suradnje između udruga, privatnih i javnih subjekata, uvođenjem sustava kontrole i

sustava kvalitete s namjerom stvaranja mreže.

g) Razvitak turističkih sustava u Albaniji

Namjera ovog projekta je slijediti cilj za poticanje razvitka malih poduzetnika u regiji Drača i Valone. Cilj je ostvaren u suradnji s lokalnom zajednicom. Sve aktivnosti su koordinirane u okviru izgradnje jedinstvenog jadransko-jonskog turističkog sustava prema kojem se usmjeravaju mnogi programi, investicije i suradnja između dvije obale. Na taj način se formira priznata i prihvaćena razina kvaliteta turističke ponude umrežavanjem svih raspoloživih teritorijalnih resursa.

h) Jadransko-baltička radionica

Organizirana je radionica "Looking at neighbours", koja je ujedinila gospodarske komore, sveučilišta i lokalne institucije baltičkih zemalja, jadranskih zemalja i Balkana. Namjera je bila izraditi skicu zajedničkih inicijativa s ciljem razmjene iskustava, a koja bi se primijenila u susjednim zemljama s recipročnim interesima počevši od programskog financijskog perioda EU 2007. do 2013. kada će stupiti na snagu novi programi zajednice za prekograničnu i međunarodnu suradnju i razvoj.

Predstavnici foruma sudjelovali su u radu radionice naglašavajući interes da se analiziraju, proučavaju i istražuju instrumenti za ostvarivanje veće homogenosti u različitim pravnim sustavima, kako bi se olakšala trgovinska i ekonomska razmjena zemalja u susjedstvu.

i) Centar za koordinaciju turizma

Započet je projekat osnivanja Centra za koordinaciju turizma, koji će se baviti zajedničkom promidžbom jadransko-jonske makroregije i prikupljanjem informacija o turizmu zemalja koje su pristupile Forumu. Predstavnici sedam zemalja okupili su se kako bi se raspravljalo o stvaranju zajedničkog predstavnika za zemlje te zone i kako bi se razlučile najvažnije sajamske međunarodne manifestacije o turizmu na kojima bi se predstavila jadransko-jonska makroregija.

Upoređivanje promotivnog materijala i sakupljenih podataka prilikom tog susreta omogućilo je izradu prvih komparativnih analiza turističkih kretanja, privlačnosti, prihvatnih kapaciteta i tipologija turizma koja je prisutna u zemljama regije.

j) Kongres poduzetnica

Nakon više sastanaka Foruma (Igoumenitsa, Neum i Budva) vidljivo je kako se u gospodarskim komorama i nadležnim institucijama polaže sve veća pozornost mjestu i ulozi ženskog poduzetništva.

Stoga je u Dubrovniku u travnju/aprilu organiziran međunarodni kongres, kako bi se pružila prilika za bilateralnu suradnju, koja bi omogućila razvitak promidžbenih aktivnosti i razmjenu, s ciljem definiranja instrumenata za suradnju i recipročnost, u namjeri da se harmoniziraju strategije i inicijative za podršku ženskog poduzetništva.

Iz razmjena ideja i prijedloga između poduzeća i institucionalnih tijela mogu se razviti projekti i financijska sredstva za djelatnosti, koje teže jačanju uloge žene u okviru ekonomskog razvitka "Jadrana" sukladno europskim perspektivama, koje se zalažu za integraciju žena u svijetu poduzetništva i ekonomije, povećavajući tako i ulogu žena u procesima odlučivanja.

k) Izaslanstvo za akreditiranje u Brislu

Predsjednica Foruma Jadranka Radovanić i dužnosnici Gospodarske komore iz Ankone koji se bave projektima EU boravili su u službenoj posjeti Brislu u svibnju/maju ove godine. Radilo se o važnoj prilici davanja punopravnog značaja Foruma pred tijelima EU zaduženim za dodjelu financijskih sredstava. Službeno predstavljanje Udruge Jadransko-jonskih komora i uspjeh koji je polučio pred Europskom komisijom potvrđuje interes europskih institucija da se podrži njen rad. Naime, među njenim djelatnostima prepoznat je "najbolji primjer" (best practice), sukladno političkim prioritetima od 2007. do 2013., koji stvaraju preduvjete za utemeljenje novog instrumenta s karakteristikama pravne osobe, te tzv. Europska skupina za prekograničnu suradnju, tijela koje će nastojati poboljšati suradnju provodeći djelatnosti s intervencijom EU.

Radi se o inicijativi od strateškog interesa, ako se uzme u obzir da je Forum kao transnacionalno udruženje već kandidiran i da namjerava obnoviti svoju kandidaturu kao samostalan pravni subjekat za programe EU osobito za one koji se odnose na tematike obrađene na okruglim stolovima. Tu

bi Forum sudjelovao kao voditelj projekata ili partner, uključujući posebno institucije i članove zainteresirane regije.

Samo kroz natjecanja za financijska sredstva koja dolaze iz programa za financiranje EU biće moguće stvarati zajedničke projekte za učinkovite intervencije.

3. Stručni seminari

Unutar projekta akcije podrške i razvitka mreža prekograničnog partnerstva u jadranskom području,

Forum Jadransko-jonskih gospodarskih komora je realizirao u rujnu/septembru 2005. godine, u Splitu, radionicu nazvanu "Novi projekti EU i jadranski susjedi". Iskustva stečena na okruglim stolovima Foruma naglasila su potrebu da se zajednički rasprave tematike obostranog interesa, za koje se zahtijeva stručnost u smislu projektiranja, prepoznavanja prilika za financiranje postojećih na međunarodnoj razini, te uspostavu partnerstva na temelju usporedbi.

Ž. BEVANDA

BiH - Srbija

Unapređenje trgovinskih odnosa

U saradnji Privredne/Gospodarske komore FBiH i predstavništva Privredne komore Srbije u BiH, krajem maja, svoje proizvodne programe prezentirali su predstavnici kompanija "Brixol" iz Vršca i "Dominion" iz Čačka.

"Brixol" ima tradiciju od 80 godina, njihov prvi proizvod bila su sredstva za dezinfekciju.

Proizvodni asortiman "Brixola" čine sredstva za kućnu hemiju, ličnu higijenu, prehrambene arome i boje, sredstva za dezinfekciju, autokozmetika i hepo kocke.

- Već smo prisutni na bh. tržištu, cilj nam je uspostaviti bolju saradnju sa ovdašnjim kompanijama, naročito na području Kantona Sarajevo na kojem su naši proizvodi simbolično zastupljeni - riječi su Nikole Lukača, direktora "Brixola". Na tržištu je odnedavno i njihov novi proizvod, riječ je o hepo kockama za roštilj.

"Dominion" iz Čačka je proizvođač poslovne galanterije - rokovnika, mapa, imenika, albuma za vizit karte, kalendara i sl.

Osim na njihovo domaće svoje proizvode izvoze i na tržišta Grčke, Njemačke i Švicarske.

Sirovine za proizvodnju uvoze iz Italije i Holandije, jer ispunjavaju standarde koje su postavili u "Dominionu".

- Naši planovi za budućnost vezani su za povećanje izvoza i osvajanje novih tržišta - kazao je Aleksandar Madžarević, generalni direktor "Dominiona".

S. V.

Poziv

Novosadski sajam

Od 12. do 15. oktobra na Novosadskom sajmu održaće se 39. međunarodni sajam turizma. U istom terminu biće održani i sajmovi: Hotelijerstva i ugostiteljstva, Gastro festival i Izložba "Domoteks".

Za detaljne informacije možete se obratiti:

- menadžeru Sajma turizma Stanoju Caranoviću: +381 (0) 21/483-01-28,
- menadžeru Sajma hotelijerstva i ugostiteljstva i Izložbe Domoteks Živki Janković: +381 (0) 21/483-01-34 ili
- menadžeru Gastro festivala Mireli Apro: +381 (0) 21/483-01-12.

Na sajtu Novosadskog sajma - www.sajam.net možete se upoznati sa dešavanjima i kalendarom priredbi.

Utvrđeni pravci aktivnosti

Na V sjednici Skupštine Udruženja za gas u BiH, održanoj 31. maja, usvojen je program rada za 2006. godinu, sa sljedećim - planiranim aktivnostima:

1. Opća - statusna pitanja:

Dobijanje javnih ovlaštenja u okviru zakonskih mogućnosti i u skladu sa planovima rada Udruženja; težište je na ovlaštenjima o pitanju edukacije kadrova u gasnoj struci, donošenje tehničkih pravila (strukovnih pravila), certificiranje opreme.

2. Udruženje treba da preraste iz pasivnog i ad hoc učesnika u glavnog nosioca svih aktivnosti u vezi **donošnja legislativne u gasnoj struci**, kako bi se na najbolji način artikulirali interesi gasnih kompanija i društva u cjelini. U tom pogledu potrebno je učestvovati u pripremi Zakona o gasu, preko Radne grupe koja će razmatrati prijedlog ovog zakona i organizovati okrugli sto internog karaktera o Zakonu o gasu.

3. U oblasti **tehničke regulative** Udruženje za gas BiH je bilo inicijator projekta "Uspostava zakonske i tehničke regulative u gasnom sektoru zemalja Jugoistočne Evrope". Udruženje treba da se uključi u finansiranje izrade tehničke regulative i preuzme njeno objavljivanje i izdavanje. Planirana je izrada programa implementacije tehničke regulative, pravilnika o autoriziranim stručnjacima gasne struke, kao i pravilnika o polaganju ispita za autoriziranog stručnjaka.

4. Suradnja sa DVGW-om je proširena na **područje edukacije** i u tom cilju je osnovan edukacioni centar za jugoistočnu Evropu u Sarajevu, čije je zvanično otvaranje i početak rada predviđeno za septembar 2006. godine. Planirana je organizacija seminara za projektante o temi "Novi propisi, nove tehnologije i nova područja primjene prirodnog gasa", kao i organiziranje okruglih stolova: "Energetska efikasnost -

doprinos gasnih kompanija i korisnika gasa povećanju energetske efikasnosti i smanjenje CO² emisije", "Nova područja primjene prirodnog gasa" i "Pravilnik o kontroli odvodnih sistema (dimnjaka) gasnih ložišta"

5. U okviru **izdavačke djelatnosti** planira se nastavak izdavanja biltena, izdavanje leksikona gasne tehnike, tehničkih pravila, kao i drugih brošura i publikacija.

6. Udruženje za gas je prirodni nosilac aktivnosti **certificiranja**, te će se, u tom smislu voditi aktivnosti na pripremi, a potom i akreditaciji Udruženja za ove poslove. Odgovarajuće odredbe o ovome biti će potrebno ugraditi u budući zakon o gasnoj privredi.

7. U okviru **razvojnih pitanja - gasne privrede** organizovati okrugli sto "Polazne osnove za planiranje razvoja gasne privrede", pripremiti prijedloge i inicijative za podršku uvođenja tehnologija koje popravljaju strukturu potrošnje prirodnog gasa, kao i podsticajne mjere za ljetnju potrošnju prirodnog gasa.

8. Potrebno je da se **saradnja sa državnim organima** odvija u cilju pravovremene razmjene informacija, pripreme legislativne i definisanja zajedničkih stavova za saradnju sa međunarodnim institucijama.

9. U oblasti **međunarodne saradnje** potrebno je nastaviti i poboljšati saradnju sa Međunarodnom gasnom unijom, DVGW-om, GTZ-om, NGVA, nacionalnim udruženjima susjednih zemalja, posebno sa Hrvatskom stručnom udrugom za plin.

10. Organizovati **savjetovanje** "Sistemi odvođenja odlaznih gasova (dimnjaci) - problematika i sanacija". Organizatori: Udruženje za gas BiH, DVGW, Udruženje Srbije u Crne Gore, Hrvatska Udruga, Makpetrol, GTZ, uz sponzorstvo gasnih kompanija iz BiH i regiona.

Z. BAJRAMOVIĆ

Prijedlog zakona o vodama

Vlada FBiH utvrdila je Prijedlog zakona o vodama kao bitan dio cjelovite reforme u ovom sektoru.

Cilj reforme je uspostava održivog upravljanja vodnim resursima u cijeloj BiH, a Zakon o vodama predstavlja prvi korak ka usuglašavanju domaće legislativne u ovoj oblasti s onom u EU. Uz cjelovito reguliranje sektora voda u FBiH, Zakon osigurava jedinstvo upravljanja i zaštite resursa.

Na ovaj način stvaraju se uvjeti za učinkovitije izvršavanje zadataka upravljanja vodama između FBiH i kantona, te unapređuje međuentitetska saradnja.

Među odredbama ponuđenim u Prijedlogu zakona je i ona koja propisuje kako su vode opće dobro, pod posebnom zaštitom BiH, FBiH i kantona. Utvrđeno je i načelo po kojem voda nije komercijalni proizvod kao ostali, već nasljeđe koje moramo čuvati. Primijenjeno je i načelo cjelovitosti, odnosno povezanosti i uzajamne ovisnosti vodnih resursa i uz njih vezanih ekoloških sistema.

Direktna strana ulaganja lani iznosila 251,2 miliona KM

U 2004. godini strana ulaganja u FBiH dosegla su više od 619 miliona KM, u 2005. su bila manja za 59,5 posto

Prema Izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma o globalnoj konkurentnosti, Bosna i Hercegovina pozicionirana je po konkurentnosti ekonomije na 95. mjestu među 117 zemalja. U odnosu na ostale zemlje regije (Slovenija, Hrvatska, Srbija i Crna Gora, Makedonija) stanje u oblastima kredita i plaćanja poreza izgleda dobro, ali slabe tačke bh. i ekonomije Federacije BiH jesu dobijanje dozvola, pokretanje biznisa, registracija imovine i vangranične razmjene, saopćeno je iz Ureda za informiranje Vlade FBiH.

S ovim i drugi pokazateljima na sjednici u Sarajevu upoznata je Vlada FBiH u Informaciji o direktnim stran-

im ulaganjima u FBiH u 2005. godini, kojom su obuhvaćena društva s kapitalom većim od 100.000 KM.

I dok su u 2004. godini strana ulaganja u FBiH dosegla više od 619 miliona KM, u 2005. su bila manja za 59,5 posto, odnosno iznosila su 251,2 miliona KM.

Prema dostupnim pokazateljima, čiji je izvor Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, dva su razloga ovog smanjenja stranih ulaganja: restrukturiranje inozemnog uloga na domaće ulagače i brisanje stranog ulaganja zbog neispunjenja ugovornih obveza.

Najveći ulagač u BiH je u 2005. godini bila Slovenija s 84 miliona KM,

što čini 33,7 posto svih stranih ulaganja. Slijede Hrvatska (60.391.000 KM ili 24 posto), Austrija (34.386.000 KM ili 13,8 posto), Lihtenštajn (16.255.000 KM ili 6,5 posto), Turska (15.229.000 KM ili 5,2 posto), Njemačka (13.123.000 KM ili dva posto) i tako dalje.

Po djelatnostima, strani ulagači najviše su investirali u proizvodnju (111.061.000 KM, odnosno 45,3 posto svih ulaganja). Na drugom mjestu je trgovina sa gotovo 50 miliona KM (20,2 posto), a na trećem bankarstvo s 25 miliona KM uložених sredstava (9,9 posto).

Najmanju zainteresiranost strani kapital iskazao je za ulaganja u oblast usluga javnih državnih pošta - 526.000 KM, odnosno 0,2 posto od ukupnih investicija.

CBBH

Uspostavlja se Centralni registar kredita za fizička lica

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj, 31. maja, u Brčkom, donijelo je Odluku o realizaciji druge faze Centralnog registra kredita kojom bi bila obuhvaćena zaduženja fizičkih lica i njihovih žiranata u komercijalnim bankama.

Prvom fazom, uspostavljen je Centralni registar kredita poslovnih subjekata, koji je operativan od 13. aprila 2006. godine. Da bi Centralni registar bio potpun i obuhvatio ukupna kreditna zaduženja na nivou BiH, Upravno vijeće Centralne banke BiH je donijelo Odluku o realizaciji druge faze projekta. Ovim dijelom projekta bila bi obuhvaćena zaduženja fizičkih lica i njihovih žiranata u komercijalnim bankama.

Potrebna sredstva za realizaciju drugog dijela projekta su oko 165.000 eura. Američka Agencija za međunarodni razvoj (USAID) izuzetno je zadovoljna implementacijom prvog dijela projekta čiju je realizaciju podržala sa 60 posto sredstava.

Svjestan značaja dalje nadogradnje za stabilnost bankarskog sistema, USAID je ponudio sufinansiranje i druge faze ovog projekta sa 50 posto sredstava.

Registar kredita za fizička lica trebalo bi da bude uspostavljen do kraja ove godine.

S ciljem daljeg objedinjavanja kreditnog zaduženja na nivou cijelog finansijskog sektora, Upravno vijeće Centralne banke BiH donijelo je Odluku prema kojoj će u Centralni reg-

istar kredita, preko računa otvorenih u komercijalnim bankama, biti uključeni pravni subjekti leasing kuća.

Naknadno bi u Centralni registar kredita mogli biti uključeni i svi pravni subjekti ostatka finansijskog sektora, odnosno osiguravajućih društava i mikrofinansijskih organizacija koje se bave kreditiranjem.

Sarajevska berza

Manja provizija za redovne transakcije

Odlukom Uprave Sarajevske berze, na koju je Nadzorni odbor dao saglasnost, smanjena je berzanska provizija za redovne transakcije koja sada iznosi 0,09 posto od vrijednosti transakcije.

Ovo smanjenje troškova transakcije predstavlja jednu od mjera Berze usmjerenu ka privlačenju što većeg broja investitora u cilju stabilizacije i razvoja tržišta kapitala u FBiH.

Nova smanjena tarifa za berzansku proviziju će se početi primjenjivati od 01. jula 2006. godine.

U maju promet s inostranstvom 1,5 milijardi KM

U maju 2006. godine BiH je ostvarila ukupan robni promet s inostranstvom u vrijednosti 1,5 milijardi KM, od čega se na izvoz odnosi 462,2 miliona KM ili 30,4 posto, a na uvoz milijarda KM ili 69,6 posto

U okviru ukupno ostvarenog vanjskotrgovinskog prometa BiH u posmatranom periodu, pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 43,7 posto.

Od januara do maja ostvaren je izvoz u vrijednosti 1,9 milijardi KM, što je za 36,9 posto više u odnosu na isti period prethodne godine.

Uvoz je u istom periodu ostvaren u vrijednosti 3,9 milijardi KM, što je za 4,3 posto više u odnosu na isti period prethodne godine.

BiH je u robnom prometu s inostranstvom ostvarila ukupan trgovinski deficit u vrijednosti dvije milijarde KM.

Gledano po sektorima Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije, u maju 2006. najveće učešće u izvozu ostvareno je u sektoru "Proizvodi svrstani po materijalu" s ukupnom vrijednošću od 137,1 milion KM, što iznosi 29,6 posto od ukupnog izvoza. Značajan obim izvoza ostvaren je u sektoru "Razni gotovi proizvodi" s ukupnom vrijednošću 87,3 miliona KM, što iznosi 18,8 posto od ukupnog izvoza.

Najveće učešće u uvozu ostvareno je u sektoru "Strojevi i transportna sredstva" s ukupnom vrijednošću od 248,2 miliona KM, što iznosi 23,4 posto od ukupnog uvoza, a značajan obim uvoza ostvaren je i u "Proizvodi svrstani po materijalu" sa ukupnom vrijednošću od 229,1 milion KM, što iznosi 21,6 posto od ukupnog uvoza.

U prvih pet mjeseci ove godine u okviru sektora "Hrana i žive životinje" najveće učešće u izvozu ostvareno je u izvozu povrća i voća u vrijednosti od 13,9 miliona KM, te u izvozu proizvoda u okviru "Mliječnih proizvoda i jaja" u vrijednosti 11,8 miliona KM.

Istovremeno je u okviru sektora "Hrana i žive životinje" najviše uvezeno proizvoda iz grupe "Žitarice i proizvodi" u vrijednosti 93 miliona KM, dok je na drugom mjestu uvoz "Povrće i voće" u vrijednosti 89,2 miliona KM, a uvoz mesa i prerađevina od mesa bio je u vrijednosti 45 miliona KM.

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, gledajući ukupno na nivou sektora "Hrana i žive životinje" maj - juni 2006., BiH je ostvarila pokrivenost uvoza izvozom u iznosu od 11,9 posto. Pokrivenost uvoza izvozom mesa i mesnih prerađevina bila je 8,5 posto, povrća i voća 15,6 posto, te mliječnih proizvoda i jaja 26,5 posto, dok je u sektoru "Pića i duhan" pokrivenost uvoza izvozom 7,2 posto.

Posmatrano po područjima i odjeljcima Klasifikacije djelatnosti, najveće učešće u izvozu u maju ostvareno je u području "Prerađivačke industrije" u vrijednosti 404,1 milion KM, što čini 87,4 posto od ukupnog izvoza.

U okviru ovog područja, najveće učešće u izvozu ostvareno je u odjeljku "Proizvodnja metala" s ukupnom vrijednošću od 121,7 miliona KM, što iznosi 26,1 posto od ukupnog izvoza.

Značajan obim izvoza ostvaren je i u području "Proizvodnja drveta i proizvoda od drveta, osim namještaja" sa ukupnom vrijednošću od 39,6 miliona KM, što iznosi 8,4 posto od ukupnog izvoza.

Izvoz u Hrvatsku 92 miliona KM

BiH je u maju ove godine izvezla robe u Hrvatsku u vrijednosti 92 miliona KM, što je 19,9 posto od ukupno ostvarenog izvoza, dok je istog mjeseca u našu zemlju iz Hrvatske uvezeno 173,7 miliona KM, podaci su Agencije za statistiku BiH

Od susjednih zemalja značajan izvoz u istom periodu ostvaren je u Srbiju i Crnu Goru, u vrijednosti 59,2 miliona KM, što je 12,7 posto od ukupnog izvoza.

Posmatrano prema regionalnim grupacijama, u maju je BiH najviše izvezila u EU u vrijednosti 259,6 miliona KM, što je u 56,7 posto od ukupno ostvarenog izvoza.

U okviru zemalja EU, najviše smo izvezli robe u Italiju u vrijednosti od 64,4 miliona KM, što je 13,8 posto od ukupnog ostvarenog izvoza.

Kada je riječ o uvozu, BiH je u maju najviše uvezla robe iz Hrvatske u vrijednosti od 173,7 miliona KM.

Od susjednih zemalja značajan uvoz u istom periodu ostvaren je iz SCG, u vrijednosti 98,8 miliona KM, što je 19,2 posto. Posmatrano prema regionalnim grupacijama, u maju je BiH najviše uvezla robe iz EU u vrijednosti 510,6 milion KM, što je 48,2 posto od ukupnog uvoza.

U okviru zemalja EU najviše se uvozilo iz Njemačke u vrijednosti 129,7 miliona KM, što je 12,2 posto od ukupnog ostvarenog uvoza.

U prvih pet mjeseci ove godine BiH je sa susjednim zemljama imala pokrivenost uvoza izvozom od 53,4 posto s Hrvatskom, 62,1 posto s SCG, dok je sa Italijom iznosila 87,4 posto, sa Slovenijom 76,9 posto, Francuskom 41,6 posto, Njemačkom 51,1 posto i sa Austrijom 81,6 posto.

Odluka Vlade FBiH

Nove poljoprivredne površine u Hercegovini

Vlada Federacije BiH donijela je Odluku kojom iz šumskogospodarskog područja "Srednje neretvansko" izdvaja tri parcele šume i šumskog zemljišta, ukupne površine 1.379.800 m², koje će biti iskorišteno za podizanje nasada vinove loze, što je projekt za koji je zainteresiran strani investitor.

Riječ je o krševitom području koje se teško može privesti šumskoj kulturi, pa će društvena zajednica imati veću korist upotrebom ovih parcela u poljoprivredne svrhe. Odluka je u skladu s jednim od 37 projektnih zadataka iz Strategije razvitka poljoprivrede Hercegovacko-neretvanskog kantona od 2006. do 2010. godine, koji predviđa stvaranje novog i poboljšanje kvaliteta postojećeg poljoprivrednog zemljišta.

Industrijska proizvodnja u maju veća za 6,6 posto

Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH u maju ove godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle veća je za 6,6 posto, u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine veća je za 5,1 posto, dok je u odnosu na april ove godine manja za 1,6 posto

Posmatrano po područjima industrijskih djelatnosti, u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine, industrijska proizvodnja u području "prerađivačke industrije" veća je za 12,1 posto, u području "rudarstva" manja je za 4,6 posto, a u području "snabdijevanja električnom energijom, plinom i vodom" manja je za 0,7 posto.

Posmatrano po glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda januar - maj ove, u odnosu na isti period 2005. godine, proizvodnja bilježi povećanje trajnih proizvoda za široku potrošnju za 9,8 posto, netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2 posto, intermedijarnih proizvoda, osim energije za 19,1 posto, energije za 10,2 posto, kapitalnih proizvoda za 3,9 posto, dok je zabilježeno smanjenje

proizvoda iz grupe neraspoređeno za 11,2 posto.

Ukupan broj zaposlenih, prema kadrovskoj evidenciji, u aprilu ove godine na području FBiH je 388.016 osoba, podaci su Zavoda za statistiku FBiH.

Broj zaposlenih u 1991. na teritoriji koja prema sadašnjem teritorijalnom razgraničenju pripada FBiH iznosio je 631.020, tako da je nivo zaposlenosti u aprilu 2006. dostigao 61,49 posto nivoa iz 1991. godine.

Krajem aprila 2006. godine u FBiH na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 351.264 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje za 103 osobe ili 0,03 posto, u odnosu na mart 2006. godine.

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih u aprilu 2006. godine bila je: VSS 6.549 ili 1,86 posto, VŠS 4.825 ili 1,37 posto, SSS 78.234 ili 22,27 posto, NSS 1.204 ili 0,34 posto, VKV 2.894 ili 0,82 posto, KV 129.473 ili 36,87 posto, PKV 11.439 ili 3,26 posto i NKV 116.646 ili 33,21 posto.

Učešće stručnih osoba u ukupnom broju registriranih nezaposlenih je

maju 2006. godine viši je za 0,9 posto u odnosu na prethodni mjesec. Indeks troškova života za robu viši je za 1,1 posto, a za usluge je niži za 0,3 posto.

Indeks troškova života za ogrjev i osvjetljenje viši je za 5,6 posto, ishranu za 1,1 posto, poštanske i telefonske usluge za 0,5 posto, opremu stana (pokuštvo) za 0,4 posto, higijenu i njegu zdravlja za 0,3 posto i duhan i piće za 0,2 posto.

Indeks troškova života za obrazovanje i kulturu niži je za 0,5 posto, a za odjeću i obuću se nije mijenjao.

Ukupan indeks troškova života u maju viši je za 6,7 posto u odnosu na prosječan indeks iz 2005. godine, u odnosu na decembar 2005. godine za 4,7 posto, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 6,9 posto.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prošle godine ukupan indeks troškova života je viši za 5,9 posto.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju ove godine viši je za 0,8 posto u odnosu na prethodni mjesec.

Za pet mjeseci ove, u odnosu na isti period prošle godine, ukupan indeks

221.975 ili 63,19 posto, a nestručnih 129.289 ili 36,81 posto.

Krajem aprila 2006. godine poslovni subjekti iskazali su potrebe za 1.588 radnika, tako da na jednu prijavu potreba za radnicima dolazi 221 radnik koji traži zaposlenje.

U maju

Potrošačka korpa 500,51 KM

Potrošačka korpa u Federaciji BiH u maju ove godine iznosila je 500,51 KM.

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, navedeni podaci ukazuju na to da su izdaci za hranu i piće prema ovoj korpi u maju veći za 5,48 KM ili za 1,1 posto u odnosu na april kada su iznosili 495,03 KM.

Potrošačku korpu potrebnih proizvoda čine najvažnije životne namirnice, koja po sadržaju i količinama predstavlja minimum potreba za obnavljanje energije koja se potroši radom, a koju su izračunali stručnjaci za ishranu.

U aprilu

Prosječna neto plata 595,5 KM

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, prosječna mjesečna isplaćena neto plata po zaposlenom u aprilu ove godine u FBiH iznosi 595,55 KM. U toku mjeseca došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plate za 0,82 posto.

Od februara do aprila prosječna mjesečna isplaćena neto plata iznosi 588,58 KM.

U odnosu na isti period prethodne godine došlo je do porasta prosječne mjesečne isplaćene neto plate za 7,69 posto.

Prosječna mjesečna isplaćena bruto plata po zaposlenom za april u FBiH iznosi 875,81 KM.

Indeks cijena na malo viši za 1,5 posto

Ukupan indeks cijena na malo u maju ove godine u FBiH viši je za 1,5 posto u odnosu na prethodni mjesec, podaci su Zavoda za statistiku FBiH.

Indeks cijena poljoprivrednih proizvoda viši je za 4,3 posto, industrijskih neprehrambenih proizvoda za 1,8 posto, industrijskih prehrambenih proizvoda za 1,7 posto i pića za 0,3 posto.

Dok je indeks cijena usluga niži za 0,3 posto.

Ukupan indeks cijena na malo u maju ove godine viši je za 7,4 posto u odnosu na prosječan indeks iz 2005. godine, u odnosu na decembar 2005. godine viši je za 5,7 posto i u odnosu na isti mjesec prethodne godine viši je za 7,8 posto.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prošle godine ukupan indeks cijena na malo viši je za 6,7 posto.

Ukupan indeks troškova života u

Kulturna politika

Ciljevi djelovanja EU u području kulture regulisani su Ugovorom o EZ-u. U skladu sa odredbama, aktivnosti Unije usmjerene su prema unapređenju saradnje među državama članicama i po potrebi, podupiranju i dopunjavanju njihova djelovanja u:

- * poboljšanju poznavanja i popularizaciji kulture i istorije evropskih naroda,
- * očuvanju i zaštiti kulturne baštine od evropske važnosti,
- * nekomercijalnoj kulturnoj razmjeni i
- * umjetničkom i književnom stvaralaštvu, uključujući audiovizuelni sektor.

U provođenju tih ciljeva, EU nastoji poštivati nacionalnu i regionalnu raznolikost kultura država članica, stavljajući u prvi plan njihovo zajedničko kulturno nasljeđe.

Strategija razvoja

Od 1992. godine, kad je Maastrichtskim ugovorom prvi put formalno prepoznata kulturna dimenzija europ-

skih integracija, EU je različitim programima nastojala unapređivati evropsku kulturnu raznolikost i razvijati evropske kulturne industrije. Budući da zapošljavaju oko sedam milijuna ljudi, evropske kulturne industrije sve se više gledaju kao važan ekonomski faktor, te EU nastoji osigurati uslove za veću konkurentnost tog sektora i na međunarodnom nivou.

Osim težnje ka stvaranju dinamičnog okruženja za kulturne industrije, kroz povoljniji regulatorni režim, lakši pristup finansiranju, sudjelovanje u istraživačkim projektima i bolju saradnju sa partnerima u Uniji i izvan nje, kulturnu dimenziju uključuje i u niz drugih politika EU kao što su: obrazovanje, naučno istraživanje, nove tehnologije i informacijsko društvo, te socijalni i regionalni razvoj. Evropski socijalni i regionalni fondovi potroše godišnje ukupno oko 500 milijuna eura za projekte s kul-

turnom dimenzijom.

Nakon nekoliko eksperimentalnih programa kulturne saradnje među državama članicama u devedesetim godinama, Evropska komisija je 2000. godine usvojila program Kultura 2000., koji uvodi novi pristup kulturnom djelovanju. U Kulturi 2000. mogle su od samoga početka učestvovati i države pristupnice i kandidati. Njegovi glavni ciljevi su:

- * pridonijeti uspostavljanju evropskoga kulturnog prostora,
- * razvijati umjetničko i književno stvaralaštvo,
- * promovirati znanje o evropskoj istoriji i kulturi u EU i šire,
- * razvijati evropsku kulturnu baštinu i kulturne zbirke od evropske važnosti, te
- * promovirati dijalog među kulturama i socijalnu integraciju.

Među važnim programima treba spomenuti program Evropske prijestolnice kulture (European Capitals of Culture) u sklopu kojeg se svake godine odaberu jedan ili dva grada kao kulturne prijestolnice Europe, središta kulturnih događanja i promovisanja evropske kulturne baštine. Osim toga, važnu ulogu ima Media, program jačanja konkurentnosti evropskoga audiovizuelnog sektora.

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ

Godišnja studija

Opadanje stope softverskog piratstva u BiH

U BiH je 69 posto softvera instaliranih na osobne računare u 2005. godini ilegalno. Uprkos pozitivnom trendu opadanja stope softverskog piratstva u BiH, šteta koju ono uzrokuje veća je za milion američkih dolara u odnosu na godinu ranije, te ukupno iznosi 13 miliona američkih dolara

Razlog rastu gubitaka uzrokovanih softverskim piratstvom je daljnji rast IT tržišta u BiH, saopćeno je iz Business Software Alliance u BiH.

Ovo su samo neki od zaključaka godišnje globalne studije o softverskom piratstvu, koju je objavilo međunarodno udruženje vodećih svjetskih proizvođača poslovnog softvera Business Software Alliance (BSA). Ovu nezavisnu studiju za BSA je provela kompanija

IDC, vodeća analitička kuća svjetske IT industrije.

Stopa korištenja nelegalnog softvera u BiH jednaka je prosječnoj stopi piratstva u zemljama regije Srednje i istočne Evrope (69 posto). "Trend smanjenja stope piratstva u BiH rezultat je, prije svega, podizanja javne svijesti i senzibiliteta u pogledu štetnosti piratstva, naročito u poslovnom sektoru kako

među firmama koje se bave prodajom računarske opreme tako i među firmama korisnicima. Međutim, i dalje, visoka stopa piratstva od 69 posto uzrokuje gubitak prihoda od čak 13 miliona dolara. Zbog toga je neophodno nastaviti sa maksimalnim naporima kako bi se ovaj trend pada stope piratstva ne samo zadržao nego i ubrzao, jer se na taj način ostvaruju značajne koristi i direktni doprinosi razvoju BH privrede", rekao je Džemil Sabrihafizovia, pravni savjetnik BSA u BiH.

Prošlogodišnja IDC i BSA studija o privrednim posljedicama piratstva pokazala je da je od 2000. godine potražnja za softverom u BiH porasla za 67 posto. To je za IT sektor značilo 69 miliona dolara novih prihoda i otvaranje novih 600 radnih mjesta u IT sektoru. U sektoru informatičkih tehnologija u BiH je prisutno oko 300 firmi sa približno 2.500 zaposlenih.

Kada bi se u razdoblju od četiri godine stopa piratstva smanjila na 60 posto, procjenjuje se da bi to omogućilo otvaranje 1.400 novih radnih mjesta u sektoru informatičkih tehnologija, povećanje godišnjeg prihoda u IT oblasti za novih 97 miliona dolara i povećanje godišnjih poreznih prihoda za novih 14 miliona dolara godišnje. (Poslovne novosti)

Šta hoćemo postići dijetom?

Šta hoćemo postići dijetom: ljepši izgled, bolju formu, vratiti samopouzdanje, popraviti zdravlje? Za uspjeh svake dijetete bitan je jasan motiv, kao i istrajnost. Višak kilograma ne nastaje preko noći, pa je neozbiljno očekivati da će preko noći i nestati. Postoji nebrojeno mnogo dijeta, kao i mnoštvo preparata za pomoć pri mršavljenju. Kako izabrati najbolju kombinaciju?

Pomoćna ljekovita sredstva se dijele u nekoliko grupa, ali je većina, u stvari, kombinacija:

1. Sredstva koja pomažu da se izlučuje višak vode iz organizma,
2. Sredstva koja djeluju kao purgativi, te ubrzavanjem pasáže hrane kroz crijeva, u stvari, "ubrzavaju" metabolizam,
3. Sredstva koja djeluju na poboljšanje probave masti,
4. Sredstva koja stvaraju osjećaj sitosti itd.

Nalaze se pod raznim imenima u prodaji i sa apotekarom se možete posavjetovati koji je za vas najprikladniji. Pri tome nemojte zaboraviti da je to samo pomoćno sredstvo i da je odnos unesenih kalorija prema potrošnji jedini način da se kontrolira tjelesna težina.

Razlog povećane tjelesne mase može biti i posljedica hormonalnog disbalansa, pa ukoliko primijetite da ste dobili na težini, a da pri tome niste mijenjali prehrambene navike uz još niz drugih simptoma može ukazivati na to da, ipak, nešto nije u redu. Tada svakako treba napraviti pretrage hormona.

Kada se odlučite na dijetu, važno je da imate podršku u vašoj okolini. Često se nakon početnog bržeg gubitka kilograma stvari malo uspore i tada nastupa psihička kriza kada se prestaje sa dijetom i nastupa takozvani "JO-JO efekat". Vrtimo se u začaranom krugu.

Evo nekoliko savjeta kako bi se sa ozbiljnošću pristupilo ovoj problematici:

1. Bilo bi dobro napraviti plan i dnevnik dijetete kako biste mogli planski sprovoditi zamišljeno.
2. Unos tečnosti je bitan, pa treba piti dnevno

do dva litra vode ili nezaslađenog biljnog čaja.

Time se čisti organizam, a i daje osjećaj sitosti. Često miješamo osjećaj gladi i žeđi i tako se nepotrebno prejedamo. Kod nas se puno konzumira kafa koja dodatno dehidrira organizam. Zamijenite je čajem ili o tome vodite računa pa pijte više tečnosti. Najbolje je ujutro napuniti "vaš bokal" vodom ili čajem i tako voditi računa o pravilnom unosu tečnosti tokom dana.

3. Obavezno voditi računa o izbalansiranoj prehrani. Dijete tipa proteinska, ili voćna, ili samo karbohidratna nisu zdrave. Organizmu trebaju svi elementi, ali u normalnim i izbalansiranim omjerima. Jutro treba početi sa voćem i ugljenim hidratima, a večerati više povrće i proteinsku hranu, a izbjegavati ugljene hidrate. Šećer daje organizmu potrebnu energiju za rad preko dana, a navečer se ne stigne iskoristiti i završava u masnim rezervama koje pokušavamo smanjiti.

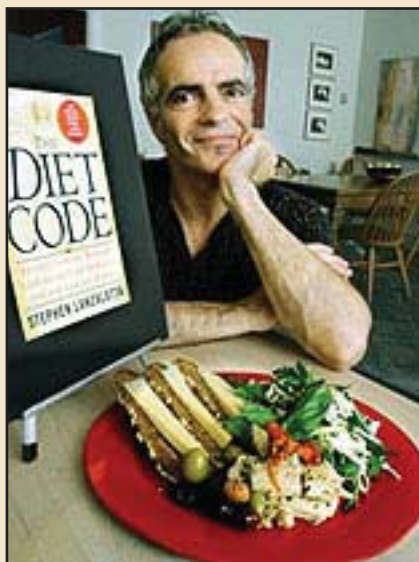
4. Organizam se ne smije izgledljivati, jer on tako usporava metabolizam. To je prirodni mehanizam odbrane kod gladovanja. Potrebno je imati redovne obroke i međuobroke, ali smanjiti njihov obim i pojačati tjelesnu aktivnost. Na taj način ne gubimo samo vodu koja se odmah izgubi u prvim danima dijetete, već pojačavamo mišićnu masu, te polako počinjemo trošiti naslage masti.

vamo mišićnu masu, te polako počinjemo trošiti naslage masti.

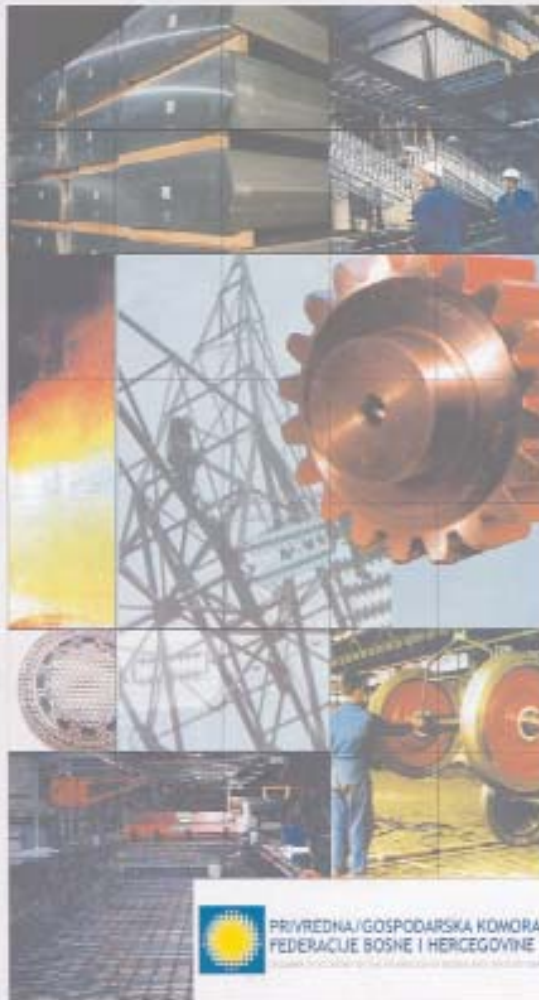
5. Ne treba gledati samo na vagu već na kompletan izgled figure. Promjena odnosa mišićne mase na račun masnog tkiva je poželjna i bez gubitka na težini.

Kod starijih pacijenata i hroničnih bolesnika važno je posavjetovati se sa liječnikom. Niti jedna rigorozna dijeta nije zdrava i može se vremenom postići suprotan efekat, kao i oštetiti organizam. Najvažnije je da shvatite da to radite zbog vašeg zdravlja, a ne odlaska na godišnji odmor jednom godišnje. Dobro zdravlje i kondicija nam trebaju tokom cijele godine, a na odmoru se opustite uz koji zalogaј više.

Mr. ph. Maja KNEŽEVIĆ ČERANIĆ
Apoteka MY MEDICO

METALSKA I ELEKTRO INDUSTRIJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

DRVNA INDUSTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE